

Bruxelles, 6. listopada 2023.
(OR. en)

13892/23

LIMITE

DUAL USE 11
POLCOM 225
COMPET 961
TELECOM 291
RELEX 1151
CFSP/PESC 1357

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Br. dok. Kom.:	C(2023) 6689 final
Predmet:	PREPORUKA KOMISIJE od 3.10.2023. o područjima tehnologija kritičnih za gospodarsku sigurnost EU-a za daljnju procjenu rizika s državama članicama

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument C(2023) 6689 final.

Priloženo: C(2023) 6689 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Strasbourg, 3.10.2023.
C(2023) 6689 final

PREPORUKA KOMISIJE

od 3.10.2023.

**o područjima tehnologija kritičnih za gospodarsku sigurnost EU-a za daljnju procjenu
rizika s državama članicama**

PREPORUKA KOMISIJE

od 3.10.2023.

o područjima tehnologija kritičnih za gospodarsku sigurnost EU-a za daljnju procjenu rizika s državama članicama

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 292.,
budući da:

- (1) Komisija i Visoki predstavnik prepoznali su da zbog rasta geopolitičkih napetosti, sve opsežnije gospodarske integracije i ubrzanja tehnološkog razvoja određeni gospodarski tokovi i aktivnosti mogu ugroziti našu gospodarsku sigurnost te su donijeli Zajedničku komunikaciju o europskoj strategiji gospodarske sigurnosti¹ za sveobuhvatan strateški pristup gospodarskoj sigurnosti.
- (2) Europska strategija gospodarske sigurnosti temelji se na pristupu s tri stupa: promicanje EU-ove gospodarske baze i konkurentnosti, zaštita od rizika te partnerstva s najvećim mogućim brojem zemalja koje dijele našu zabrinutost ili interese u području gospodarske sigurnosti.
- (3) U tom okviru i s obzirom na rizike od određenih gospodarskih ovisnosti i tehničkih promjena EU treba jasan pregled rizika koji prijetе njegovoj gospodarskoj sigurnosti i njihova razvoja.
- (4) Ti bi se rizici trebali aktivno i kontinuirano utvrđivati i procjenjivati u suradnji s državama članicama EU-a uz doprinos privatnih dionika.
- (5) U Europskoj strategiji gospodarske sigurnosti utvrđene su sljedeće četiri široke i otvorene kategorije rizika za daljnju procjenu: otpornost lanaca opskrbe, uključujući energetska sigurnost, fizička i kibernetička sigurnost kritične infrastrukture, tehnološka sigurnost i neovlašteno otkrivanje tehnologija, upotreba gospodarskih ovisnosti kao oružja ili gospodarska prisila.
- (6) Komisija se u Zajedničkoj komunikaciji obvezala procijeniti rizike povezane s tehnološkom sigurnošću i neovlaštenim otkrivanjem tehnologija na temelju popisa strateških tehnologija kritičnih za gospodarsku sigurnost i, kad je riječ o najosjetljivijim rizicima, predložiti popis kritičnih tehnologija za procjenu rizika u suradnji s državama članicama do kraja 2023.
- (7) U Zajedničkoj komunikaciji utvrđena su sljedeća tri strogo definirana kriterija usmjerena na budućnost za odabir tehnologija koje predstavljaju najosjetljiviji rizik, a koje će biti predmet daljnje procjene: razvojna i transformacijska priroda tehnologije, rizik od civilno-vojne fuzije i rizik od njihove zlouporabe za kršenje ljudskih prava.
- (8) Kriterij razvojne i transformacijske prirode tehnologije odnosi se na potencijal i važnost tehnologije za znatno povećanje uspješnosti i učinkovitosti i/ili radikalne promjene u sektorima, kapacitetima itd.

¹ JOIN(2023) 20 final.

- (9) Kriterij rizika od civilno-vojne fuzije odnosi se na važnost tehnologije za civilni i vojni sektor te i njezin potencijal za njihovo unapređenje, kao i na rizik od upotrebe određenih tehnologija za ugrožavanje mira i sigurnosti.
- (10) Kriterij rizika od zlorporabe tehnologije za kršenje ljudskih prava odnosi se na potencijal tehnologije za takvu zlorporabu, uključujući ograničavanje temeljnih sloboda.
- (11) Nakon prve interne analize Komisija je utvrdila popis deset područja tehnologija kritičnih za gospodarsku sigurnost EU-a. Za taj su popis područja tehnologija uzeti u obzir rezultati rada u okviru Akcijskog plana za postizanje sinergije između civilne, obrambene i svemirske industrije². Dokument je podložan izmjenama i može se ažurirati kako bi se uzeo u obzir tehnološki napredak.
- (12) Na temelju tih triju strogo definiranih, na budućnost usmjerenih kriterija za odabir tehnologija za daljnju procjenu, u ovoj se Preporuci utvrđuju četiri područja tehnologija za koja se smatra da će vrlo vjerojatno predstavljati najosjetljivije i najizravnije rizike povezane s tehnološkom sigurnošću i neovlaštenim otkrivanjem tehnologija, a to su napredni poluvodiči, umjetna inteligencija, kvantne tehnologije i biotehnologije. Ta su područja tehnologija prioritet za zajedničku procjenu rizika s državama članicama do kraja ove godine. Na temelju pripremnog rada s državama članicama zajednička procjena može se usmjeriti na podskupove tehnologija u ta četiri područja tehnologija.
- (13) Struktura popisa temelji se na procjeni Komisije o tome koja će od navedenih područja tehnologija vjerojatnije predstavljati najosjetljivije i najizravnije rizike povezane s tehnološkom sigurnošću i neovlaštenim otkrivanjem tehnologija. To može pomoći u donošenju odluka o daljnjim koracima. Komisija će započeti otvoren dijalog s državama članicama o primjerenom rasporedu i opsegu daljnjih procjena rizika, uzimajući u obzir i vrijeme kao čimbenik u razvoju rizika. Pozdravila bi pravodobnu razmjenu mišljenja u Vijeću o tom aspektu strategije gospodarske sigurnosti u kontekstu općih političkih rasprava i smjernica kao odgovora na Zajedničku komunikaciju. Komisija bi do proljeća 2024. mogla predstaviti daljnje inicijative u tom pogledu, uzimajući u obzir taj dijalog i prva iskustva iz inicijalnih zajedničkih procjena, kao i eventualne dodatne informacije koje primi o navedenim područjima tehnologija. Pri odlučivanju o prijedlozima za daljnje zajedničke procjene rizika s državama članicama u vezi s jednim ili više dodatnih područja tehnologija s popisa ili njihovih podskupova Komisija će uzeti u obzir tekuće ili planirane mjere za promidžbu ili uspostavu partnerstava u dotičnom području tehnologije. Općenito, Komisija će imati na umu da se mjerama za povećanje konkurentnosti EU-a u relevantnim područjima može smanjiti određene rizike povezane s tehnologijama.
- (14) Cilj procjene rizika trebao bi biti utvrđivanje i analiza sustavnih slabosti u odnosu na negativan učinak koji bi mogle imati na gospodarsku sigurnost EU-a i stupanj vjerojatnosti ostvarenja tog negativnog učinka. Kako bi strukturirala predstojeću procjenu rizika s državama članicama, Komisija je utvrdila nekoliko vodećih načela.
- (15) Ovom se Preporukom ne prejudiciraju rezultati procjene rizika. Samo rezultati detaljne zajedničke procjene razine i prirode predstavljenih rizika mogu poslužiti kao temelj za daljnju raspravu o potrebi za bilo kakvim preciznim i proporcionalnim mjerama za promidžbu, uspostavu partnerstava ili zaštitu u bilo kojem od tih područja tehnologija ili bilo kojeg podskupa tih područja. Države članice i Komisija mogu se koristiti tim

² COM(2021) 70 final.

informacijama pri osmišljavanju budućih mjera politike, uključujući mjere promidžbe, uspostave partnerstava ili zaštite na nacionalnoj razini, razini EU-a ili međunarodnoj razini, koje bi trebale biti proporcionalne razini rizika koji se razmatra i precizne kad je riječ o području njihove primjene. Stoga se u ovoj fazi prije procjene ne može donijeti zaključak o primjeni bilo kojeg posebnog instrumenta iz paketa instrumenata EU-a ili država članica za promidžbu, uspostave partnerstava ili zajedničke zaštite s ciljem jačanja gospodarske sigurnosti.

- (16) Sve mjere koje se mogu poduzeti bit će proporcionalne i ciljano usmjerene na procijenjene rizike svakog područja kritičnih tehnologija ili relevantne tehnologije. Sve provedene mjere bit će usmjerene na jačanje otpornosti Unije u tim područjima i osmišljene tako da se maksimalno ograniče svi negativni učinci prelijevanja na tržište i gospodarstvo. Navedene procjene posebno će doprinijeti razvoju politika Unije kojima se podupiru inovacije i industrijski razvoj za navedene tehnologije, među ostalim putem međunarodnih inicijativa,

DONIJELA JE OVU PREPORUKU:

1. Od deset područja kritičnih tehnologija utvrđenih u Prilogu preporučuje se da države članice zajedno s Komisijom do kraja 2023. procijene sljedeća četiri tehnološka područja za koja je najvjerojatnije da će predstavljati najosjetljivije i najizravnije rizike povezane s tehnološkom sigurnošću i neovlaštenim otkrivanjem tehnologija:

(a) Napredne poluvodičke tehnologije

Poluvodiči, mikroelektronika i fotonika ključni su elementi elektroničkih uređaja u kritičnim područjima kao što su komunikacije, računalstvo, energetika, zdravstvo, prijevoz te obrambeni i svemirski sustavi i primjene. Zadržavanje vodeće uloge u izgradnji i daljnjem razvoju tih tehnologija ključno je za gospodarsku sigurnost zbog njihova golemog razvojnog i transformacijskog potencijala i upotrebe u civilne i vojne svrhe.

(b) Tehnologije umjetne inteligencije

Umjetna inteligencija (softver UI-ja), računalstvo visokih performansi, računalstvo u oblaku i računalstvo na rubu mreže te analitika podataka često imaju dvojnu namjenu i posebno su važni za obradu velikih količina podataka i donošenje odluka ili prognoziranje na temelju takvih analiza. Te tehnologije stoga imaju ogroman transformacijski potencijal.

(c) Kvantne tehnologije

Kvantne tehnologije imaju golem potencijal za transformaciju više sektora, civilnih i vojnih, jer su temelj za nove tehnologije i sustave koji se oslanjaju na svojstva kvantne mehanike. Cjelokupni učinak kvantnih tehnologija koje su u planu ili u razvoju još se ne može u potpunosti kvalificirati.

(d) Biotehnologije

Biotehnologije imaju velik razvojni i transformacijski potencijal u područjima kao što su poljoprivreda, okoliš, zdravstvena skrb, biološke znanosti, prehrambeni lanci ili bioproizvodnja. Neke biotehnologije, kao što su genetski inženjering patogena ili štetni spojevi proizvedeni genetskom modifikacijom mikroorganizama, mogu imati sigurnosnu/vojnu dimenziju, posebno ako se zloupotrebljavaju.

2. Komisija poziva države članice da se uključe u otvoren dijalog o primjerenom rasporedu i opsegu zajedničke procjene rizika za druga područja tehnologija navedena u Prilogu ili njihove podskupove i pritom vode računa o promjenjivosti

geopolitičkog okruženja i različitim stupnjevima vjerojatnosti da će navedene tehnologije predstavljati najosjetljivije i najizravnije rizike povezane s tehnološkom sigurnošću i neovlaštenim otkrivanjem tehnologija.

3. Radi strukturiranja zajedničke procjene rizika utvrđena su sljedeća vodeća načela:
 - (a) treba utvrditi i analizirati slabosti u odnosu na negativan učinak koji bi mogle imati na gospodarsku sigurnost EU-a i stupanj vjerojatnosti da će doći do tog negativnog učinka. U toj bi analizi trebalo utvrditi glavne vrste prijetnji i aktere prijetnje te, prema potrebi, uzeti u obzir geopolitičke čimbenike kako bi se procijenila vjerojatnost ostvarenja negativnih učinaka. U obzir bi trebalo uzeti i lanac vrijednosti tehnologija, razvoj rizika i relevantan tehnološki razvoj, uključujući sve točke zastoja i očekivane buduće točke zastoja, kao i mapiranje relativnog položaja EU-a u svakoj tehnologiji, uključujući aktere i elemente ključne za njegov vodeći položaj; globalnu međusobnu povezanost ekosustava tehnologije, među ostalim u području istraživanja i lanca opskrbe za dotičnu tehnologiju;
 - (b) u fazi utvrđivanja opsega zajedničke procjene trebalo bi uzeti u obzir hoće li se detaljna procjena usmjeriti na određene, najrelevantnije podskupove tehnologija;
 - (c) procjena rizika neće biti specifična ni za jednu pojedinu zemlju;
 - (d) prednost bi trebalo dati rizicima koji bi mogli utjecati na cijeli EU;
 - (e) trebalo bi osigurati sinergije i komplementarnosti s postojećim analizama na razini EU-a i na razini država članica kako bi se njihovi rezultati uzeli u obzir u procjeni rizika;
 - (f) u obzir bi trebalo uzeti povratne informacije privatnog sektora.
4. U zajedničkoj procjeni rizika osigurati će se povjerljivost, na zahtjev, podataka dobivenih od država članica ili privatnog sektora. Konačni dokument o rezultatima zajedničke procjene rizika klasificirat će se na odgovarajući način.
5. Procjenu bi trebale provesti države članice i Komisija koristeći se postojećim ili, prema potrebi, novim forumima kako bi se uključili relevantni stručnjaci, u skladu s time što je potrebno za svaku od kritičnih tehnologija.

6. Komisija će i dalje pratiti tehnološki razvoj i, prema potrebi, dopuniti ovu Preporuku predlaganjem dodatnih tehnologija za daljnju procjenu.

Sastavljeno u Strasbourgu, 3.10.2023.

*Za Komisiju
Thierry Breton
Član Komisije*

OVJERENI PRIMJERAK
Za Glavnu tajnicu

Martine DEPREZ
Direktor
Odlučivanje i kolegijalnost
EUROPSKA KOMISIJA